

Nadleśnictwo Rudnik

**Leśna ścieżka
przyrodniczo-edukacyjna
w Leśnictwie Kopki**

Turyści, nauczyciele, uczniowie, przyjaciele lasu!

Witamy wszystkich na nowej, leśnej ścieżce przyrodniczo-edukacyjnej w Leśnictwie Kopki. Jest to już druga tego typu ścieżka na naszym terenie. Pozytywne przyjęcie oraz ciągle nieustannie rosnąca popularność pierwszej ścieżki, utworzonej w 1999 roku w sąsiedztwie Niska, utwierdziła nas w przekonaniu, że decyzja o jej powstaniu była słuszna.

Tym razem edukację leśną kierujemy do mieszkańców Rudnika nad Saniem i najbliższych okolic. Wybierając trasę ścieżki, chcieliśmy zaprezentować wiele ciekawych walorów przyrodniczych, omówić budowę i funkcje lasu, przedstawić jego mieszkańców, a także pokazać niektóre problemy z jakimi spotykają się leśnicy w swojej pracy. Trasa ścieżki liczy ok. 3 km długości oraz zawiera wiele ciekawych i interesujących obiektów. Swoje zaproszenie kierujemy przede wszystkim do nauczycieli i uczniów miejscowych szkół. To dla Was urządziliśmy „Leśną Szkołę”, gdzie można prowadzić terenowe lekcje przyrody oraz poznawać wiele tajemnic jakie kryje las. Ponadto przygotowaliśmy miejsce biwakowe gdzie na zakończenie pobytu można wygodnie usiąść, odpocząć oraz bezpiecznie rozpalić ognisko. Dodatkową atrakcją naszej ścieżki są piękne, barwne tablice, zawierające wiele pięknych zdjęć i ciekawych informacji.

Zapraszamy na trasę! Życzymy przyjemnego i owocnego pobytu oraz niezapomnianych wrażeń.

1. Pomnik przyrody

W Polsce, ludzkość od pokoleń dbała o rodzimą przyrodę. Najdawniejsze przejawy tej troski sięgają czasów Bolesława Chrobrego. Współczesna ochrona przyrody, wykorzystując historyczne doświadczenia, ma na celu ochronę szczególnie cennych przyrodniczo terenów i

tworów przyrody ożywionej i nieożywionej oraz rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Jedną z wielu form ochrony przyrody są pomniki przyrody. Na terenie Nadleśnictwa Rudnik występuje ich osiem. Najokazalszym z nich jest widoczny przed nami dąb szypułkowy.

2. Odnowienie lasu

Odnowienie lasu to powstawanie lub zakładanie nowych drzewostanów w miejsce ustępujących w wyniku wyrębu lub klęsk żywiołowych. Wyróżniamy **odnowienie naturalne**, wykorzystujące siły natury i powstające w wyniku obsiewu nasion z rosnących drzew oraz **odnowienie sztuczne**, które powstaje przy udziale człowieka poprzez wysiew nasion lub wysadzanie sadzonek, wyhodowanych wcześniej w szkółce.

3. Budowa piętrowa lasu

Jedną z charakterystycznych cech lasu (drzewostanu) jest jego wielowarstwowa budowa zwana inaczej budową piętrową lub układem piętrowym. Poszczególne piętra lasu to: **piętro drzew**, które czasem dzieli się na górne i dolne, **piętro podszytu**, które tworzą krzewy lub rośliny drzewiaste oraz najniższe **piętro runa leśnego**, zbudowane z roślin zielnych, mchów i porostów. Runo tworzy tzw. dno lasu. Wszystkie piętra są szczególnie widoczne w lasach mieszanych oraz latem, w okresie pełnego rozwoju roślinności.

4. Bagienka śródleśne

To najczęściej niewielkie obszarowo obniżenia terenu, położone na torfowiskach, z niskim poziomem wody gruntowej lub długotrwałym utrzymywaniem się wody opadowej. W runie spotyka się tutaj gatunki typowo bagienne, takie jak: welnianka, borówka bagiczna, bagno zwyczajne, torfowce. W warstwie krzewów panują: brzoza omszona, kruszyna i wierzby krzewiaste. Ze względu na swoją rzadkość i różnorodność gatunkową występujących tu roślin, siedliska bagienne otoczone są szczególną ochroną.

5. Dokarmianie zwierzyny

W czasie zimy, gdy występuje silny mróz, a ziemię pokrywa gruba warstwa śniegu, zwierzyna roślinożerna często cierpi z powodu braku pożywienia i wyrządza duże szkody w uprawach leśnych, ogryzając pączki i pędy młodych drzewek. Aby temu zapobiec buduje się w lesie specjalne paśniki, w których podaje się zwierzynie siano, ziarna zbóż, kukurydzy, ziemniaki, buraki. Ponadto, obok paśników, stawia się tzw. li-zawki, w których wykłada się kostki soli, wzbogaconej o dodatkowe składniki pokarmowe, niezbędnej zwierzynie do prawidłowego rozwoju.

6. Owady w lesie

Owady leśne można m.in. podzielić na szkodliwe i pożyteczne. Owady szkodliwe, uszkadzając różne części drzew, doprowadzają do ich osłabienia, natomiast niektóre gatunki, podczas masowego występowania, tzw. gradacji, mogą nieraz zniszczyć duże obszary lasu. Licznymi prześladowcami owadów-szkodników są owady pożyteczne, w tym pasożytnicze i drapieżne. Do najbardziej aktywnych drapieżców należą mrówki, które tępią wiele szkodników. Mieszkanki jednego mrowiska mogą zniszczyć w ciągu jednego roku od 2 do 5 milionów owadów.

7. Ochrona pożytecznych ptaków

Bardzo ważną i często niedocenianą rolę w ochronie lasu odgrywają pożyteczne ptaki. Poza tym, że uprzyjemniają nam pobyt w lesie swoim śpiewem czy piękną barwą upierzenia, to są one głównymi tępicielami wielu bardzo groźnych dla lasu owadów. Leśnicy corocznie wieszają wiele **budek lęgowych** oraz zakładają tzw. **remizy**, gdzie ptaki mogą bezpiecznie założyć gniazda i wychować pisklęta. Ponadto, w okresie zimy, prowadzi się systematyczne dokarmianie ptaków, aby mogły przetrwać ten trudny okres.

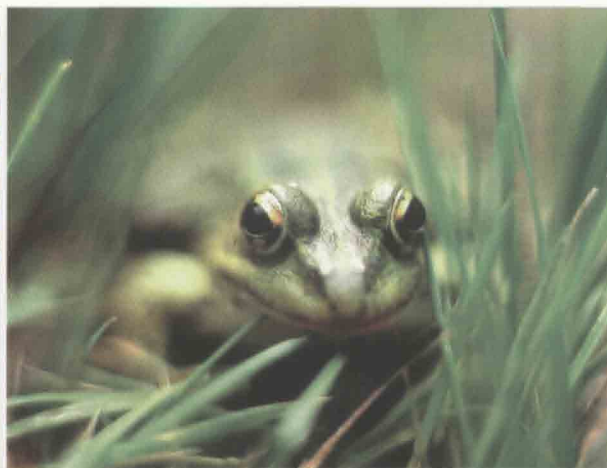
8. Murszejące drzewo

Spotykamy nieraz w lesie leżące, stare drzewo, które obumiera, rozpada się i wydawałoby się, że nie ma już żadnej wartości. Nie wiemy jednak, że jest ono środowiskiem życia i schronienia wielu żywych organizmów. Na jego powierzchni i wewnątrz żyją mchy, porosty, paprocie, grzyby, owady, pająki, ślimaki i różne mikroorganizmy. Wszystkie one stanowią ważny składnik biocenozy leśnej, a wiele z nich przyczynia się do ograniczania rozwoju wielu chorób lasu i szkodników drzew.

9. Mieszkańcy leśnych zbiorników wodnych

Na pewno nie każdy z nas przypuszcza iluż to różnych mieszkańców kryją niewielkie i płytkie śródleśne stawki, sadzawki, rzeczki, strumyki. A trzeba wiedzieć, że żyje tam wiele gatunków owadów, drobnych gadów i płazów, ryb czy ssaków. W sąsiedztwie wody gniaz-

dują drapieżne ptaki, które znajdują tutaj pożywienie. Wilgotne środowisko to także doskonałe warunki do życia wielu roślin. Należy także wspomnieć, że naturalne, leśne zbiorniki wodne to przede wszystkim podstawowe źródło wody niezbędnej do życia wszystkim mieszkańcom lasu.

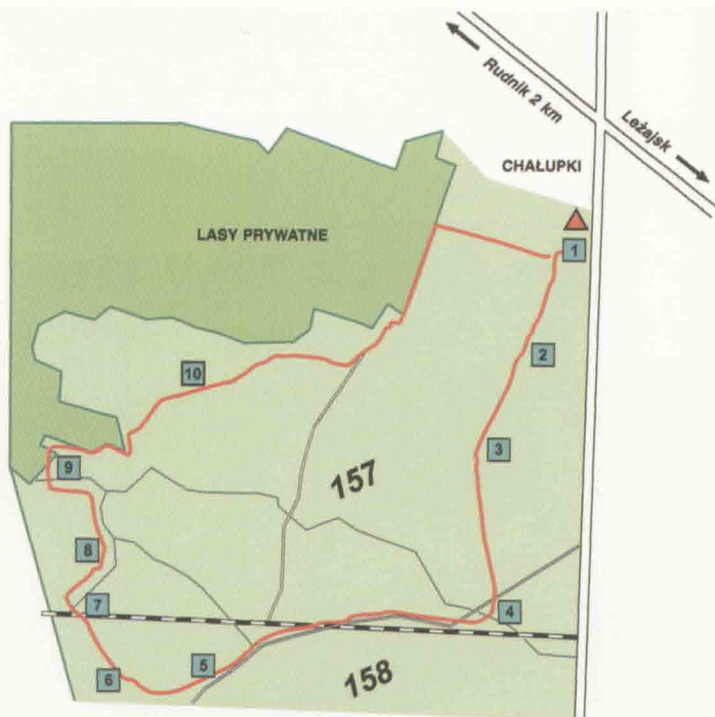

10. Ochrona lasu

Ochrona lasu to dział gospodarki leśnej zajmujący się prognozowaniem, czyli przewidywaniem różnych zagrożeń dla lasu, opracowaniem sposobów przeciwdziałania im, a w ostateczności ich zwalczaniem. Szczególnie duże zagrożenie dla lasu stanowią szkodliwe

owady. Leśnicy, w oparciu o wieloletnie doświadczenia, a także opracowane różnorodne metody, potrafią w porę przewidywać i ograniczać wiele zagrożeń dla lasu, natomiast w ostateczności, także skutecznie je likwidować.

Przystanki tematyczne

1. pomnik przyrody
2. odnowienie lasu
3. budowa piętrowa lasu
4. bagienka śródleśne
5. dokarmianie zwierzyny
6. owady w lesie
7. pożyteczne ptaki leśne
8. murszejące drzewo
9. mieszkańcy leśnych zbiorników wodnych
10. ochrona lasu

LEGENDA

	trasa ścieżki		wiata i „leśna szkoła”
	drogi		przystanki tematyczne
	linia oddziałowa		lasy państwowe
	rowy		lasy prywatne

NADLEŚNICTWO RUDNIK
37-420 Rudnik n/Sanem,
ul. Rzeszowska 134

tel.: (0-15) 876 62 11, fax: (0-15) 876 62 15

